

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istoria artei

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria artei în România (II) – Sec. XVII-XX						
2.2 Titularul activităților de curs	Vlad Țoca						
2.3 Titularul activităților de seminar	Ioana Rus-Cacovean						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	98	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar	42
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					0,5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1
Pregătire seminarii, teme, referate, portofolii și eseuri					0,5
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual			28		
3.8 Total ore pe semestru			126		
3.9 Numărul de credite			5		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Regăsirea informației despre trecutul istoric. • Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor. • Integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural etc. • Elaborarea de proiecte curatoriale sau editoriale în domeniu, proiectarea și realizarea de expoziții și alte activități muzeale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea fenomenelor artistice majore din România începând cu secolul al XVII-lea și până în secolul al XX-lea.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea evoluției artelor plastice urmărind acele curente și mișcări ce au determinat schimbări profunde. • Înțelegerea legăturilor și influențelor provenite din Apus și Răsărit. • Înțelegerea acestor mișcări și curente în relație cu evoluția societății. • Studiarea de surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Barocul „postbizantin” în artele plastice din Moldova secolului al XVII-lea (Se poate vorbi de un baroc românesc?)	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
2. Bucuria zidirii; arta brâncovenească între postbizantin, Renașterea târzie și Baroc.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
3. Fortificații premoderne și moderne (Vauban) în Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea,	

	dezbaterea	
4. Arhitectura religioasă barocă din Transilvania și Banat.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
5. Arhitectura laică barocă din Transilvania. Castelul baroc, reprezentare și reprezentativitate.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
6. Arhitectura laică barocă din Transilvania: reședințele „nobiliare” urbane, Clădiri de interes comun: colegii, farmacii. Locuințe.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
7. Simbol, patetism și reprezentativitate în sculptura și în pictura barocă din Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
8. Neoclasicismul: Arhitectura și sculptura. Pictura transilvăneană la începutul sec. XIX.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
9. Începuturile picturii de șevalet în Țara Românească și Moldova. Pictura în Principate în prima parte a secolului al XIX-lea. Pictorii străini. Pictura în Principate la mijlocul secolului al XIX-lea. Pașoptiștii. Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
10. Arta în România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Arhitectura: Romantismul, Istorismul, Eclectismul. Sculptura. Pictura: academiștii și romanticii.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
11. Arta la sfârșitul secolului al XIX-lea. Arta 1900. Formarea școlilor naționale de arhitectură. România: apariția stilului neo-românesc. Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
12. Arta în România și Transilvania la începutul secolului al XX-lea. Arta în România în perioada interbelică. Avangarda și legăturile sale europene.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
13. Arta în România după cel de a doilea război mondial. Situația artiștilor. Realismul socialist: Arhitectură, sculptură, pictură, grafică. Situația în alte țări ale blocului comunist. Arta oficială.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	
14. Artele în România după 1965. Arta oficială și arta neoficială. Arta experimentală. Artele în România după 1989.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbaterea	

Bibliografie obligatorie:

- CÂRNECI, MAGDA: *Artele plastice în România 1945-1989*. București: Editura Meridiane, 2000. (B.C.U., B.I.A.)
- CONSTANTIN, PAUL: *Arta 1900 în România*. București: Editura Meridiane, 1972. (B.C.U., B.I.A.)
- DRĂGUȚ, VASILE – FLOREA, VASILE – GRIGORESCU, DAN – MIHALACHE, MARIN: *Pictura românească în imagini*. București: Editura Meridiane, 1976. (B.C.U., B.I.A.)
- DRĂGUȚ, VASILE: *Arta românească. Preistorie, Antichitate, Ev mediu, Renaștere, Baroc*. București: Editura Meridiane, 1982. (B.C.U., B.I.A.)
- DUMITRESCU, FLORENTINA – LĂZĂRESCU, EMIL – MUSICESCU, ANA – MARIA – THEODORESCU, RĂZVAN – VĂTĂȘIANU, VIRGIL – VOINESCU, THEODORA (ed.): *Istoria Artelor Plastice în România*. București: Editura Meridiane, 1970. (B.I.A.)
- ISPIR, MIHAI: *Clasicismul în arta românească*, Editura Meridiane, București, 1984 (B.C.U.)
- IONESCU, GRIGORE: *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*. București: Editura

Academiei Republicii Socialiste România, 1982. (B.C.U., B.I.A.)

- OPRESCU, GEORGE: *Sculptura românească*. București: Editura Meridiane, 1965. (B.C.U., B.I.A.)
- SABĂU, NICOLAE: *Metamorfoze ale Barocului transilvan, I, Sculptura*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2002. (B.I.A.)
- SABĂU, NICOLAE: *Metamorfoze ale Barocului transilvan, II, Pictura*. Cluj-Napoca: Editura Mega, 2005. (B.I.A.)

Bibliografie opțională:

- BARBU, DANIEL: „Arta brâncovenească: semnele timpului și structurile spațiului”, în *Constantin Brâncoveanu*. București, 1989. (B.C.U.)
- DOBJANSCHI, ANA – SIMION, EUGEN: *Arta în epoca lui Vasile Lupu*. București: Editura Meridiane, 1979. (B.C.U., B.I.A.)
- FRUNZETTI, ION: *Pictura contemporană românească*. București: Editura Meridiane, 1974. (B.I.A.)
- IDEM: *Arta românească în secolul XIX*. București: Editura Meridiane, 1991. (B.C.U., B.I.A.)
- MACARIE, GHEORGHE: *Barocul – artă și mentalitate în Moldova epocii lui Vasile Lupu* (teză de doctorat, mss. (B.C.U.)
- PORUMB, MARIUS: *Un veac de pictură românească din Transilvania. Secolul XVIII*. București: Editura Meridiane, 2003. (B.C.U.)
- TITU, ALEXANDRA: *Experimentul în arta românească după 1960*. București: Editura Meridiane, 2003. (B.C.U.)
- VLASIU IOANA: *Anii '20, tradiția și pictura românească*. București: Editura Meridiane, 2000. (B.C.U., B.I.A.)

8.2. Seminar	Metode de predare	Observații
1. Barocul „postbizantin” în artele plastice din Moldova secolului al XVII-lea (Se poate vorbi de un baroc românesc?)	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
2. Bucuria zidirii; arta brâncovenească între postbizantin, Renașterea târzie și Baroc.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
3. Fortificații premoderne și moderne (Vauban) în Transilvania – influențe, răspândire, tehnici de apărare și defensivă.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
4. Arhitectura religioasă barocă din Transilvania și Banat.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Vizitarea celor mai importante biserici baroce din Cluj
5. Arhitectura laică barocă din Transilvania. Castelul baroc, reprezentare și reprezentativitate.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
6. Arhitectura laică barocă din Transilvania: reședințele „nobiliare” urbane, Clădiri de interes comun: colegii, farmacii. Locuințe.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Vizitarea Palatului Bánffy din Cluj
7. Simbol, patetism și reprezentativitate în sculptura și în pictura barocă din Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
8. Neoclasicismul: Arhitectura și sculptura. Pictura transilvăneană la începutul sec. XIX.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
9. Începuturile picturii de șevalet în Țara Românească și Moldova. Pictura în Principate în prima parte a secolului al XIX-lea. Pictorii străini. Pictura în Principate la mijlocul secolului al XIX-	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	

lea. Pașoptiștii. Transilvania.		
10. Artă în România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Arhitectura: Romantismul, Istorismul, Eclectismul. Sculptura. Pictura: academiștii și romanticii.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbaterile, dialogul, exemplificarea	
11. Artă la sfârșitul secolului al XIX-lea. Artă 1900. Formarea școlilor naționale de arhitectură. România: apariția stilului neo-românesc. Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbaterile, dialogul, exemplificarea	
12. Artă în România și Transilvania la începutul secolului al XX-lea. Artă în România în perioada interbelică. Avangarda și legăturile sale europene.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbaterile, dialogul, exemplificarea	
13. Artă în România după cel de al doilea război mondial. Situația artiștilor. Realismul socialist: Arhitectură, sculptură, pictură, grafică. Situația în alte țări ale blocului comunist. Artă oficială.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbaterile, dialogul, exemplificarea	
14. Artele în România după 1965. Artă oficială și artă neoficială. Artă experimentală. Artele în România după 1989.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbaterile, dialogul, exemplificarea	

Bibliografie seminar:

- ANGHEL, GHEORGHE: *Cetăți medievale din Transilvania*. București: Editura Meridiane, 1972, pp. 108-142. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: „Despre fortificația bastionară din sec. al XVIII-lea de la Alba Iulia”, în *Apulum*, Alba Iulia, 23, 1986, pp. 245-258. (B.C.U., B.I.V.)
- AVRAM, ALEXANDRU – BUCUR, IOAN: *Topografia Monumentelor din Transilvania. Municipiul Sibiu*. Köln: Rheinland-Verlag GmbH, 1999, pp.18-20, 21-29, 41-53, 104-118, 118-134, 186-188. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Topografia monumentelor din Transilvania. Municipiul Mediaș*. Sibiu, 2006, pp. 45-70. (B.C.U., B.I.A.)
- B. NAGY, MARGIT: „Unele aspecte din construirea palatului Bánffy din Cluj”. în *SCIA*, Seria Artă Plastică, VI, București, 1959, nr. 2. (B.C.U., B.I.A.)
- BIRÓ, JÓZSEF: *Erdélyi kastélyok* (Castelele transilvănene). Budapesta (f.a.). (Bibl. Academiei Române)
- BUZILĂ, ADRIANA: *Arhitectura, în Barocul în Banat*. Catalog de expoziție, Timișoara, 1992, pp. 5-10, fig. 2-37. (B.C.U.)
- CÂRNECI, MAGDA: *Artele plastice în România 1945-1989*. București: Editura Meridiane, 2000. pp. 65-197. (B.C.U., B.I.A.)
- CHIFOR, AGATA: *Oradea barocă*. Oradea: Editura Arca, 2006, pp. 92-137, 154-169 (B.C.U., B.I.A.)
- CORNEA, ANDREI: *“Primitivii” picturii românești moderne*. București: Editura Meridiane, 1980.
- CONSTANTIN, PAUL: *Artă 1900 în România*. București: Editura Meridiane, 1972.
- CURINSCHI VORONA, GHEORGHE: *Istoria arhitecturii în România*. București: Editura Tehnică, 1981. pp. 269-281.
- DERER, HANNA, *Sibiu. Arhitectura în epoca barocă*. București: Editura Universitară „Ion Mincu”, 2003, passim. (B.C.U.)
- DOBIANSCHI, ANA – SIMION, EUGEN: *Artă în epoca lui Vasile Lupu*. București: Editura Meridiane, 1979, pp. 97 și urm. (B.I.A.)
- DRĂGHICEANU, VIRGIL: „Curțile domnești brâncovenești”, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, IV, București, 1911, pp. 49-78. (B.C.U., B.I.A.)
- DRĂGUȚ, VASILE – FLOREA, VASILE – GRIGORESCU, DAN – MIHALACHE, MARIN: *Pictura românească în imagini*. București: Editura Meridiane, 1976. pp. 215-333.
- DRĂGUȚ, VASILE – SÂNDULESCU, NICOLAE: *Artă brâncovenească*. București, 1971, pp. 17 și urm. (B.C.U.)
- DRĂGUȚ, VASILE: „Un spațiu omogen: artă brâncovenească”, în *Artă*, XVIII, nr. 4-5, București, 1971,

pp. 39 și urm. (B.C.U.)

- HAȚEGAN, IOAN: *Prin Timișoara de odinioară*. Timișoara: Editura Artpres, 2006, pp. 156-204. (B.C.U.)
- IONESCU, DAN: „Le baroque en Moldavie au XVIII-e siècle”, în *Sinthesis*, IV (1977), p. 80 și urm. (B.C.U.)
- IONESCU, GRIGORE: *Istoria arhitecturii în România*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1965, vol. II, pp. 11-49 (B.I.A.)
- IDEM: *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1982. pp. 495-531.
- ISPIR, MIHAI: „Academism” și „industrie artistică” în arhitectura de tradiție brâncovenească, în *SCIA*, tom 43, București, 1996, pp. 37-46. (B.I.A.)
- IDEM: *Clasicismul în arta românească*. București: Editura Meridiane, 1984.
- KOVÁCS, ANDRÁS: „Magna Curia din Deva. Contribuții la istoria construcțiilor”, în *Ars Transsilvaniae*, III, pp. 167 și urm. (B.C.U., B.I.A.)
- LANEVSCHI, GHEORGHE: „Repertoriul cetăților medievale din județul Arad (I-III)”, în *Ziridava*, Arad, 8, 1977, pp. 575-565; nr. 10, 1978, pp. 817-822; nr. 13, 1981, pp. 423-431 (B.I.V.)
- MACHAT, CRISTOPH – POPA, CORINA (eds.): *Denkmaltopographie Siebenbürgens. Stadt Schäßburg. 4.1. Stadt Schäßburg. Topografia monumentelor din Transilvania. Municipiul Sighișoara 4.1, Municipiul Sighișoara*. Köln: Rheinland-Verlag GmbH, 2002, pp. 56-61, 66-67, 85-87, 122-131. (B.C.U., B.I.A.)
- MANSBACH, STEVEN A.: *Modern Art in Eastern Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
- MAZILU, HORIA DAN: *Voievodul dincolo de sala tronului*. Iași: Polirom, 2003, pp. 43-55. (B.C.U., B.I.M.)
- NICOLESCU, CORINA: *Case, Conace și palate vechi românești*. București, 1979, pp. 61 și urm. (B.C.U., B.I.A.)
- OPRESCU, GEORGE: *Sculptura românească*. București: Editura Meridiane, 1965, pp. 19-28.
- POP, VIRGIL: *Armenopolis oraș baroc*. Cluj-Napoca: Editura Accent, 2002, pp. 100-228. (B.C.U., B.I.A.)
- POPESCU, CARMEN: „Zoomorf și antropomorf. Polisemantismul plasticii monumentale brâncovenești”, în *Studii și cercetări de Istoria Artei (SCIA)*, Seria Arta Plastică, nr. 34, București, 1987, pp. 8-10. (B.I.A.)
- PREYER, JOHANN N.: *Monographie der königlichen Freistadt Temesvár. Monografia orașului liber crăiesc Timișoara*. Timișoara: Editura Amarcord, 1995, pp. 188-211. (B.C.U.)
- RUFFINI, MARIO: *L'influsso italiano in Valacchia nell'epoca di Costantino – Vodă Brâncoveanu (1688-1714)*, Monachii (München), 1974, pp. 34-54, 224-236. (B.I.A.)
- RUSU, ADRIAN ANDREI: *Bibliografia fortificațiilor medievale și premoderne din Transilvania și Banat*, Reșița: Editura Banatica, 1996, passim. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2000. pp. 44-286. (B.I.V.)
- SABĂU, NICOLAE: „Castelul Haller din Coplean”, în *Revista muzeelor și monumentelor. Monumente istorice și de artă*, nr. 2, București, 1983, pp. 80-87 (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Maestri italiani nell'architettura religiosa Barocca della Transilvania. Maestri italiani în arhitectura religioasă barocă din Transilvania*. București: Editura Ararat, 2001, pp. 67-164. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Metamorfoze ale Barocului transilvan, I, Sculptura*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2002. (B.I.A.)
- IDEM: *Metamorfoze ale Barocului transilvan, II, Pictura*. Cluj-Napoca: Editura Mega, 2005. (B.I.A.)
- IDEM: *Sculptura barocă în România. Secolele XVII-XVIII*. București: Editura Meridiane, 1992. (B.I.A.)
- THEODORESCU, RĂZVAN: *Civilizația românilor între medieval și modern*. București: Editura Meridiane, 1987, vol. 1. pp. 114-115, 143, 217. (B.C.U.)
- IDEM: *Piatra Trei Ierarhilor*. București: Editura Meridiane, 1979, pp. 34 și urm. (B.C.U.)
- ȚOCA, MIRCEA: *Clujul baroc*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1983, passim. (B.C.U., B.I.A.)

• VĂRTACIU, RODICA: „Artele figurative”, în *Barocul în Banat*. Catalog de expoziție. Timișoara, 1992, pp. 13-31. (B.C.U., B.I.A.)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul este în concordanță cu programa centrelor similare din țară și străinătate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea și înțelegerea fenomenelor artistice majore din România începând cu secolul al XVII-lea, până în secolul al XX-lea și legătura acestora cu contextul european apusean.	Examen scris	50%
10.5 Seminar	Analizarea unor surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.	Examen oral	25%
	Elaborarea, tehnoredactarea în format electronic și prezentarea unei documentări pe o temă dată, în condiții de limită de timp și dimensiuni.	Lucrare scrisă	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea, analiza și interpretarea corectă a unei surse vizuale sau materiale (monumente, lucrări de artă, artefacte și fenomene artistice), cu integrarea unei abordări folosind concepte și metode consacrate din istoria artei sau a unei științe sociale sau umaniste alta decât istoria artei. 			